

Enkelband

Lezen voor Iedereen | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren

www.lezenvooriedereen.be

www.eenvoudigcommuniceren.nl

In dit boek staat drie keer hetzelfde verhaal, telkens op een ander taalniveau. Deel 1 is geschreven in makkelijke taal, deel 2 is iets minder makkelijk, en deel 3 is het originele verhaal van Herman Koch. Dit verhaal komt uit de verhalenbundel *Amsterdam Noir*, oorspronkelijk gepubliceerd door Ambo|Anthos uitgevers in 2018.

Bewerking: Marian Hoefnagel

Redactie en vormgeving: Eenvoudig Communiceren

© 2026 | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ook tekst- en datamining van deze uitgave is zonder schriftelijke toestemming van de uitgeverij niet toegestaan.

ISBN 978 90 8696 826 8

NUR 286

Enkelband

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen.

Enkelband I

Misschien heb ik een fout gemaakt.
Misschien moet ik nu niet hier zijn, in
mijn oude buurt.
De mensen kijken naar me. Ze kennen
me nog van vroeger.
Ik ga niet naar de slager en de bakker.
Ik koop alleen een paar broodjes bij de
Albert Heijn. De meisjes achter de kassa
zijn jong. Zij weten niet wie ik ben.

Bij café Elsa's kent iedereen mij. Als ik
binnenkom, wordt het stil.
Ze hebben hier van die klapdeurtjes, zoals
in een cowboyfilm. Zo voel ik me nu: een
cowboy met een pistool, die wraak komt
nemen.
Dat is de waarheid: ik wil wraak nemen.
Maar niet hier, niet nu. Deze mensen
zijn oké. Maar gelukkig is *hij* hier niet.
Marc Verhoeven.

De klapdeur: deur die naar twee kanten open kan.

In de gevangenis zit ik met twintig mannen op een afdeling. Er is een lange gang met cellen. Alle cellen zien er hetzelfde uit. Een tafel, een oude computer. Posters van vrouwen aan de muur. Je ziet hier nooit posters van blote mannen. Die moet je hier niet ophangen. Aan het eind van de gang is een kamer met een voetbalspel. Er is ook een tafel om te pingpongen.

Ik gedraag me goed, hier in de gevangenis. Alle gevangenen gedragen zich goed. Maar in gedachten doe ik wel foute dingen. Bijvoorbeeld als een bewaker zeurt over mijn vuile was op de grond. Alsof hij mijn moeder is. In gedachten pak ik dan iets scherp van onder mijn matras. Ik val de bewaker aan. Hij heeft geen tijd om weg te komen.

Zich goed gedragen: geen foute dingen doen.

Ik ben snel. Ik ben al klaar met hem,
voordat er hulp is.
Daar denk ik soms aan. Maar ik doe het
niet. Want overal zijn camera's.

Maar er is wel altijd spanning.
Bijvoorbeeld bij het pingpongen.
Dan zegt iemand: 'Het balletje raakte
de tafel.'
'Ja, dat denk ik ook', zegt de ander.
We zeggen dat heel rustig. Maar intussen
kijken we elkaar strak aan. En we weten
allebei: het balletje raakte de tafel niet.
Die spanning is op de camera's niet te
zien. Maar wij vergeten dat moment niet.
We onthouden het voor later.
Voor een plek waar geen camera's zijn.
Buiten, of in de douche.

*

Een half jaar geleden kwam Marc
Verhoeven naar het bezoekuur in de
gevangenis.

Hij is een bekende journalist, een misdaad-journalist.

Marc Verhoeven had een plan. Hij wilde een boek over mij schrijven. Het verhaal van mijn leven.

‘Iedereen wil over jou lezen’, zei hij. ‘We gaan heel veel boeken verkopen. We delen de winst.’

Ik wilde dat wel. Maar ik kon hem niet alles vertellen. Over drie jaar kom ik vrij uit de gevangenis. Maar alleen als ik me nu goed gedraag.

‘Goed’, zei Marc. ‘Maar in het boek moet je wel een paar nieuwe dingen vertellen. Dingen die de mensen graag willen weten.’

Bij een volgend bezoek zei hij: ‘Ik wil ook jouw vrouw interviewen. Je ex-vrouw, bedoel ik. Het verhaal van Chiara hoort erbij. Dat is leuk voor de lezer. Maar jij moet het goedvinden dat ik met haar ga praten. Anders doe ik het niet.’

Ik voelde iets, toen hij dat zei. Een soort woede.

‘Ze is niet mijn ex-vrouw’, zei ik. ‘We zijn alleen een tijdje uit elkaar.’

‘Oké, oké’, zei hij. ‘Wat jij wil. Wil je niet dat ik met haar praat? Dan moet je het zeggen.’

Marc Verhoeven is niet te vertrouwen. Maar dat wist ik toen nog niet. Als ik toen alles wist, was het bezoekuur heel anders gegaan. Dan had hij het einde van het bezoekuur niet gehaald.

*

De gevangenis lijkt een beetje op een dierentuin. Wij zitten ook opgesloten, net als de dieren.

Kijk bijvoorbeeld naar de leeuwen. Er is alleen een gracht met water, met een muur eromheen. Daar leunen de mensen op, als ze naar de leeuwen kijken. De leeuwen liggen rustig te slapen in de zon.

Ze kunnen wel rondlopen. Maar ze kunnen niet weg. Net als wij.

Maar soms gebeurt er iets ergs in de dierentuin. Ouders letten niet goed op hun kind. Het kind klimt op de muur en valt in het water.

De ouders gillen. Mensen roepen.

Zwemmen!

Lopen!

Niet bewegen!

En dan wordt één van de leeuwen wakker.

Wat is dat voor lawaai?, denkt hij.

Langzaam staat de leeuw op. Heel rustig loopt hij naar het water. Hij kijkt naar het kind.

Precies zo keek ik naar Marc Verhoeven, toen hij hier de laatste keer was. Dat is twee weken geleden.

Hij stelde vragen over vroeger, voor het boek. Ik luisterde. Ik knikte. Ik gaf antwoord.

Op dat moment *wist* ik het. Hij en Chiara.

Ik voelde het gewoon. Dat komt door mijn ervaring als crimineel. In mijn beroep moet je altijd opletten. Altijd scherp zijn. Op je gevoel vertrouwen. Anders overleef je het niet.

Ook in de gevangenis moet je de hele tijd opletten. Weten wie er na jou de douche in komt. Je hebt je ogen dicht. Het water stroomt over je gezicht. Je draait je heel snel om. Je grijpt iets scherp uit de hand van die andere persoon. En je breekt meteen zijn vingers.

Wanneer was het begonnen?

Hoelang duurde dit al?

Ik was niet eens echt verbaasd. Ja, ik kon het zelfs een klein beetje begrijpen. De ex-vrouw van een crimineel probeert het verleden te vergeten. Ze wil verder met haar leven. En dan komt een journalist op bezoek. Hij wil een boek schrijven over haar ex-man. Hij ziet er goed uit. Hij is aardig, rustig. Heel anders dan haar ex.

De journalist brengt bloemen voor haar mee. En de volgende keer een doos bonbons.

Ze vindt het steeds leuker als hij komt. Ze staat langer voor de spiegel. Ze doet haar haar omhoog en laat het dan weer los. Ze maakt haar lippen vochtig, als ze de bel hoort.

Deze keer heeft hij een fles wijn bij zich. Op tafel staan nootjes en blokjes kaas. En er brandt een kaars.

*

‘Wanneer mag je nou een weekend de gevangenis uit?’, vroeg Marc Verhoeven bij dat laatste bezoek. ‘Op verlof?’
‘Over twee weken’, zei ik. ‘Op vrijdag mag ik naar buiten, op maandag moet ik weer terug zijn.’

Het verlof betekent hier: je mag een paar dagen uit de gevangenis, maar moet dan weer terug.

Verhoeven haalde diep adem en stond op. Gaat hij het zeggen?, dacht ik. Durft hij dat? Ja, hij durfde.

Hij zei het gewoon: 'Neem geen risico. Kom niet in de buurt van Chiara. Laat haar met rust.'

Ik keek hem aan en zei: 'Ik mag niet bij haar in de buurt komen. Ik heb een straatverbod. En ik krijg een enkelband om.'

Ik kan heel lief zijn. Als een lieve leeuw in de dierentuin. Of als een leeuw in het circus. Die lijkt ook lief. Hij doet kunstjes voor het publiek. Elke avond springt hij door een ring met vuur. Of zijn baas steekt zijn hoofd in de open bek van de leeuw. Dat is ook een kunstje.

Het straatverbod: je mag niet in een bepaalde straat of buurt komen.

De enkelband: een elektronische band om je enkel. Die geeft een signaal als je op een verboden plek komt.